

herinrichting grote markt
t i e n e n
wedstrijd ontwerp

stadsbestuur Tienen
grote markt 27 - 3300 Tienen

opdrachtgever

architectenbureau jan maenhout
g. latinslaan 11 B-1000 brussel tel & fax 02 2165556 & 02 2459340

ontwerpbureau

jan maenhout
luc bosmans
patricia pissens
evelyne hamblok

ontwerpbureau pauwels nv
michel pauwels
Merckatopad 5 - 3000 leuven tel & fax 016 20 89 01 & 016 20 89 02

ontwerpbureau

Micheline Badeleer
Kaardertjespad 31 - 3000 Dierik - tel 09 237 01 61 - gsm 0478 66 40 40

kunstenaar

5 juli 2005

datum

**grote markt
tienen
wedstrijdontwerp**

inhoudstafel

1. HERAANLEG GROTE MARKT TIENEN

ANALYSE EN VISIE

- situering
- topografie
- functies in de stad
- waardevolle gebouwen
- deelruimtes

ONTWERP

- structuurschets
- plan heraanleg
 - de stadsvloer
 - groenplan
 - waterplan
 - verlichtingsplan
 - stadsmeubilair
 - tekens en kunst
- verkeer
- evenementen

2. BEELDKWALITEITSVISIE

- materialenvademecum

3. RAMING

situering

ANALYSE & VISIE

architectenbureau jan maenhout
grote markt 11 • 9700 rb groningen • telefoon 06 22 20 91 88
e-mail: info@janmaenhout.nl

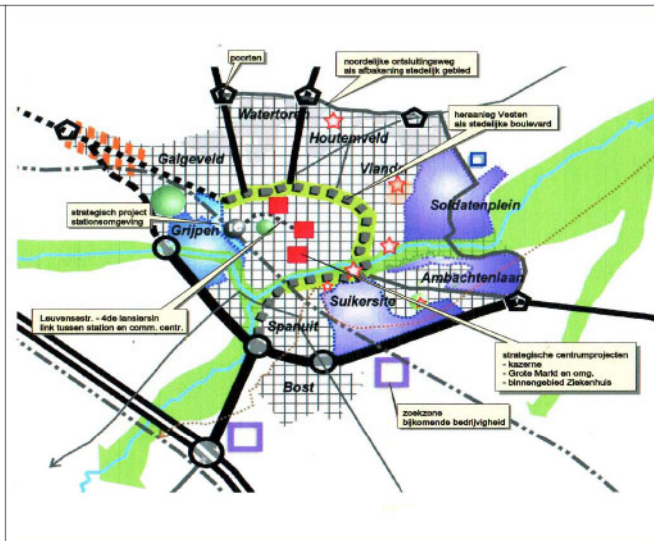
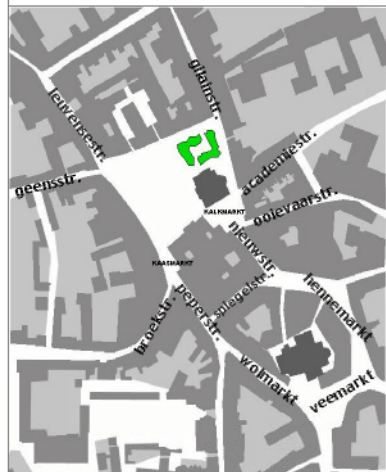
ontwerpbureau pauwels nv
Marcelhof 6, 3800 Leusden • tel: 036 28 08 01
e-mail: info@pauwels.nl

herinrichting
grote markt lienen

microniveau

Het projectgebied situeert zich ten noorden en ten zuiden van de grote markt.
Grote Markt - Leuvensestraat.
 Dit stadsdeel is het meest imposant o. w. v. de bouwtypologie. Herenhuisen met 3 tot 4 bouwlagen bepalen hier het straatbeeld en de morfologie. De Grote Markt wordt in grote mate omringd door horecazaken en diensten, voornamelijk banken. De **Grote Markt** is de **grootste open ruimte** in de binnenstad. In verhouding tot de schaal van de stad is dit plein immers groot. **Ruimtelijk vormt het breuk in het stedelijk weefsel.**
Zuidoostelijk gebied rond de Veemarkt.
 De belangrijkste pleinen en publieke ruimten worden gevormd door enerzijds de driehoekige Veemarkt, die volledig als parkeerplaats gebruikt wordt en anderzijds de Henne Markt die eigenlijk een verbreding van de weg is. De meeste straten zijn nog verhard met kasseien, hetgeen een **identiteit** geeft aan dit stadsdeel. Dit stadsdeel is een homogeen bebouwd weefsel met dichte bebouwing, smalle straatjes en een aaneenschakeling van pleintjes. Het is **kleinschalig** en geeft een gezellige indruk. De functies binnen dit stadsdeel betreffen hoofdzakelijk wonen, winkelen, horeca. (cafés en gezellige restaurantjes) en komen vrij gemengd en verspreid voor binnen deze bebouwingsstructuur. Op het hoogste punt binnen dit stadsdeel bevindt zich de St.-Germanuskerk, die van ver in de omliggende landschap te zien is.

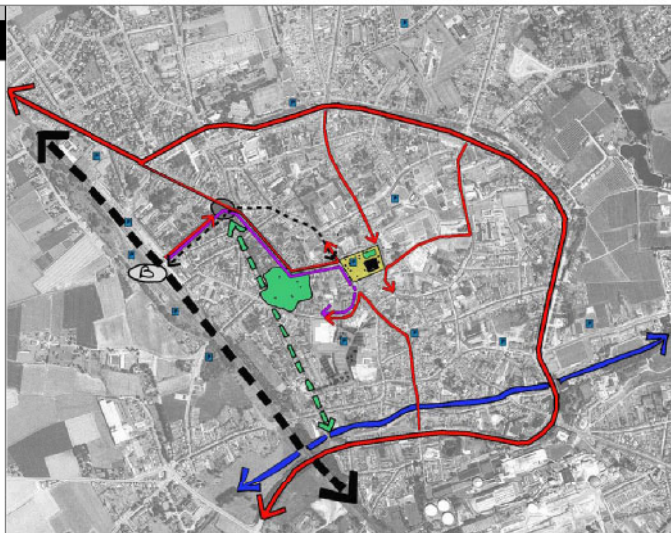

macroniveau

De stad Tienen is gelegen in het zuidoosten van de provincie Vlaams-Brabant en vormt het **stedelijk scharnierpunt** op de scheiding van de landelijke gebieden Hageland en Haspengouw. Het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen selecteert Tienen als **structuurondersteunend kleinstedelijk gebied**. Tienen kan omschreven worden als een belangrijke stad voor de regio. Ze is vrij compact gebleven maar toch voldoende uitgebouwd om als stad te kunnen functioneren. Belangrijke functies naast wonen zijn industriële tewerkstelling, een groot aanbod aan medische voorzieningen, het handelsapparaat, scholen. Grootchalige wijkstructuren en industriële bedrijven bevinden zich in hoofdzaak aan de rand van de stad. De stad Tienen kan omschreven worden als een stad op **mensenmaat**.

mesoniveau

De Tiense regio wordt doorsneden door een aantal belangrijke **verkeers- en infrastructuur**. Enerzijds zijn er de regionaal belangrijke wegen naar Leuven, Aarschot, Diest en Jodoigne die **radiaal** geënt zijn op Tienen. Anderzijds vormt de autosnelweg en de recent aangelegde TGV-lijn de **zuidelijke grens** van Tienen. Verder wordt Tienen bediend door de **spoorlijn Hasselt-Luik** over Landen naar Leuven/Brussel. Binnen de ring zijn er een aantal **invalswegen** die naar de Grote Markt leiden. Door het recent ontwikkelde mobiliteitsplan Tienen, raken deze invalswegen De Grote Markt en worden er vervolgens van weggeleid door middel van het **lussensysteem**. Voor de binnenstad werd er een **parkeerroute** uitgewerkt. **Morfologisch situeert de Grote Markt zich letterlijk in 'het hart' van Tienen.**

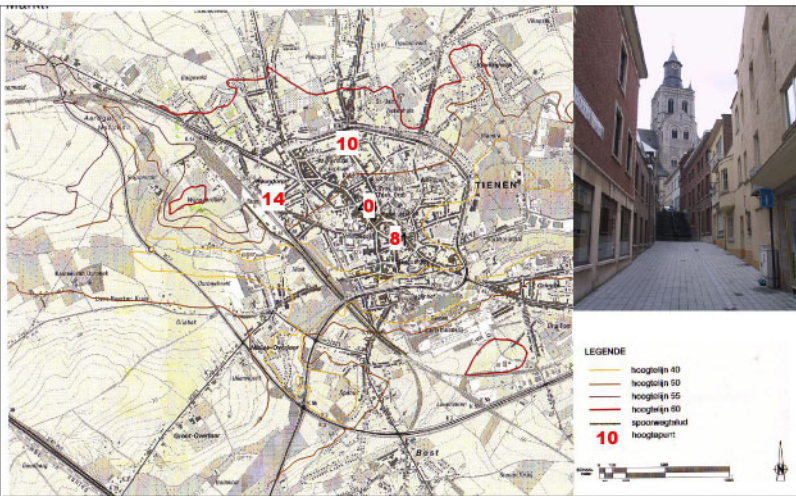

situering

ANALYSE & VISIE

architectenbureau jan maenhout
 ontwerp bureau pauwels nv
 herinrichting grote markt tienen

glooiend landschap

De stad Tienen strekt zich uit op de grens van lemig en zandlemig Brabant. Ten noorden van de stad wordt de overgang gemaakt naar vochtig haspengouw en hageland. Deze streek wordt reeds lang gekenmerkt door een groot-schalig en zeer open landschap op een leembodem.

Het relief in dit typisch haspengouws landschap is vrij grillig. Het heuvelachtig landbouwplateau wordt doorsneden door dieper gelegen, kronkelige beekvalleien.

Het niveauverschil in en rond de stad Tienen bedraagt grosso modo 20 meter.

Het hoogste punt ligt ongeveer op 60 meter boven de zeespiegel en het laagste op 40 meter.

Dit relief is ook in het bebouwde deel van de stad nog duidelijk merkbaar.

De hoogste punten bevinden zich in het noorden van de stad, op de Wijngaardberg en ten zuiden van de suikerfabriek.

De laagste punten bevinden zich in de Menebeek en de Gete, maar ook op de Grote Markt.

relief grote markt

Op de Grote Markt stellen we een niveauverschil van 1,80m vast. Deze helling loopt ongeveer evenwijd met de noordelijke wand van het plein en stijgt van zuid (kant stadhuis) naar noord (kant suikermuseum).

Dit niveauverschil wordt als voetganger niet echt ervaren vermits de helling slechts +/- 2,25 procent bedraagt.

hageland

topografie ANALYSE & VISIE

architectenbureau jan maenhout
grootendreef 11 - 31135 boone - tel: 03 218 55 85
e-mail: j.maenhout@janmaenhout.nl

ontwerpbureau pauwels mv
herengracht 100 - 3101 krom - tel: 03 20 90 91
e-mail: b.pauwels@pauwelsmv.nl

herinrichting
grote markt tienen

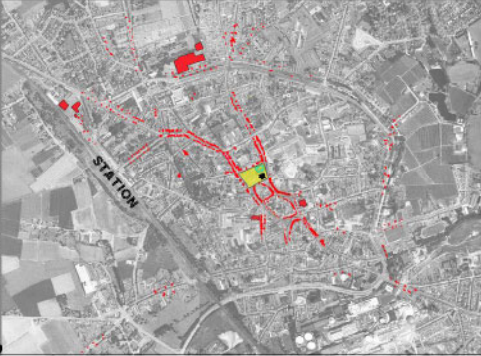

grote markt versus groen

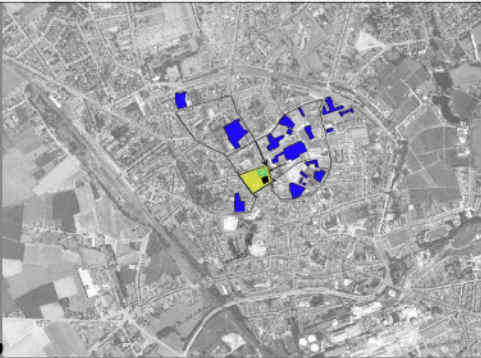
Het stadscentrum van Tienen beschikt over het algemeen over weinig openbaar groen.
Het stadspark(1) is nabij de Grote Markt gelegen.
Het sluit ruimtelijk aan bij het bebouwde weefsel en verwijst naar de oude glorie van de stad door haar ruimtelijk voorkomen, hekwerk en rijkdom aan oude, botanische bomensoorten.
Het martelarenplein(2) kan omschreven worden als een niet- bebouwde ruimte begrensd door een arbeiderswijk en spoorweg en voorzien van een grasveld/ trapveld.
Ruimtelijk heeft dit plein weinig kwaliteiten, maar wordt bij gebrek aan beter wel gebruikt.
Op de grote markt bevinden zich de legendarische 'Boomkes'(3), een plantsoen van wilde kastanjes.

grote markt versus commercieel

Langs de weg van Leuven naar St-Truiden (Leuvenselaan, Grote Markt, Nieuwstraat e, Beauduinstraat) ligt het langgerekt winkelcentrum.
De Grote Markt, omgeven door de stedelijke diensten, horecabedrijven en bankfilialen, vormt hierin een breuk.

grote markt versus scholen

Grote delen in het noorden van de stad zijn lange tijd onbebouwd gebleven en later ingevuld door grotere gebouwen met openbare functies.
Binnen de kleine ring kan het noordelijk gebied dan ook getypeerd worden als een zone voor voorzieningen (voornamelijk scholen en verzorgingsinstellingen).

functies in de stad ANALYSE & VISIE

architectenbureau jan maenhout
graslei 11 - 3132 kreunde - tel: 02 218 91 85
e: j.m.a@janmaenhout.nl

ontwerpbureau pauwels nv

tel: 02474 01 0000 - fax: 010 210 99 01
www: www.pauwels.nl

herinrichting
grote markt tienien

stadhuis

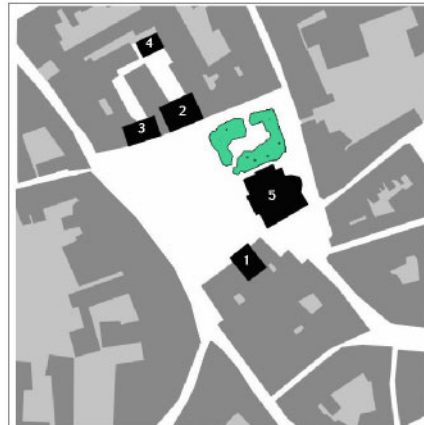

Het huidige stadhuis was oorspronkelijk een patricierswoning in **Vlaamse renaissance-stijl**. De stadsarchitect **Francois Drossaert** ontwierp in 1835 een nieuwe **neoclassicistische** voorgevel voor de woning. Het stadhuis doet nu denken aan een Griekse tempel. De voorbouw bestaat uit een gaandjen gedragen door zes arduinen pijlers. Boven de vensters, met driehoekig fronton, bevinden zich ronde nissen met zeven vergulde borstbeelden van historische figuren: Keizer Karel V, schilder Pieter Paul Rubens, schilder Antoon Van Dijk, schilder-architect **Vincencasius Coubergers**, grondlegger van de anatomie **Vesalius**, humanist **Justus Lipsius** en musicus **André Ernest Grétry**. Zes Corinthische zuilen dragen de kroonlijst. In 1897 werd het stadhuis voor een eerste maal vergroot door de aankoop van het aanpalende huis **Nihoul**, gelegen langs de Grote Markt. Door een tweede aankoop 75 jaar later, dat van huis **Delacroix**, op de hoek van de **Peperstraat**, werd in 1979 een aanzienlijk vergroot stadhuis geopend.

suikermuseum

Het voormalig **vredegerecht** werd in 1846 door stadsarchitect **Francois Drossaert** opgetrokken. Op dezelfde plaats bevond zich het **Corps de Garde** (in de volksmond **Kottegoar** genoemd), de huisvesting van de burgerwacht. In dit gebouw werd later het **vredegerecht** ondergebracht, maar ook het **politiekantoor**, het bureau van de **Burgerlijke Godshuizen** en het **Bureau der Oetiroen**. Het deed tevens dienst als **tekenschool** en **Bureau** voor openbare werken. De **neoclassicistische** voorgevel werd door **Drossaert** voorzien van een **zuilen-galerij**, die doorgang verleent naar het achtergelegen pleintje en stedelijk museum 'het Toreke'. Oorspronkelijk was deze galerij bedoeld als overdekte marktplaats. Daarom werd het volledige gebouw vroeger ook wel de **stadshalle** genoemd. In 2002 werd het gebouw geopend als **Suikermuseum**. Via een interactief audiovisueel systeem wordt de bezoeker in vier stappen geconfronteerd met de belangrijkste aspecten van de suikerbientent en de verwerking tot suikerproducten.

de tinnen schote

De voormalige herberg was reeds in de 16de eeuw bekend onder de naam de **Scheuleer4** of de 'Schotel'. In de 18 eeuw dook ook de benaming 'Hotel d'Autriche' op. De eigenaar beschreef deze herberg toen als een gebouw met een stijlvolle gevel, een grote toegangspoort en hoge vensters. De huidige voorgevel wordt bepaald door de verbouwingswerken die in 1830 door architect **Philippe Robbiets** werden uitgevoerd. Thans is het een dubbel huis in **Lodewijk XV'vm** stijl, bestaande uit drie verdiepingen en een zadelijk met venster. De voorgevel werd opgetrokken in de typische kalkzandsteen uit de streek. Aan de straatkant is de rondboog van de koetspoort afgezet door een guirlande. In de hoeken bevinden zich bladmotieven. Het balkon rust op zware gebeeldhouwde consoles. De smeedijzeren balustrade die over de gehele voorgevel is doorgetrokken, is uniek. Boven de poort overheerst een hoog rondboogvenster, dat zowel de eerste als de tweede verdieping beslaat. Door de eeuwen heen bood de herberg onderdak aan enkele notabele gasten, o. a. **Napoleon**, **Mozart**. In 1908 werd de woning omgebouwd tot een school die later naar een andere locatie verhuisde en sindsdien werd er de stedelijke dienst voor cultuur en de stedelijke academie voor muziek, woorden dans ondergebracht.

het toreke

De voormalige stadsgevangenis werd gebouwd in 1848 naar de plannen van architect **Francois Drossaert**. Na de restauratie in 1978 werd het ingericht als museum. Na 20 jaar werd het museum gerenoveerd en gevoelig uitgebreid. Hierbij werd niet alleen de tentoonstellingsruimte verduubeld, maar werd ook voldoende ruimte voorzien om in optimale omstandigheden museumstukken te bewaren. In het oudste gedeelte van het museum krijgen de unieke vondsten van de **Gallo-Romeinse** opgravingen een plaatsje, terwijl in de nieuwe tentoonstellingsruimte vooral aandacht wordt geschonken aan de **Hagelandse** geschiedenis tussen de 16e en de 20ste eeuw.

Deze kerk wordt beschouwd als de wieg van de **Brabantse hooggotiek**. Het koor dateert van 1358- 1359, het grondplan en de portalen, die in 1913 werden gerestaureerd, zijn van de hand van **Jan Van Osy** uit **Valencienne**. De drie portalen in de westgevel zijn versierd met nissen, waarvan de sokkels gebeeldhouwde tafereelen voorstellen uit het Oude en het Nieuwe testament en vermoedelijk ook uit de bouwgeschiedenis van de kerk. De zijbeuken werden gebouwd naar de plannen van **Jacob van Gobertingen** en **Botso van Raetshoven** (1383-1410). Het transept en de toren zijn van de hand van **Sulpitius van Vorst**. Na een brand werd de 70 meter hoge toren in 1654 bekroond met een **barokke spits**. In de eerste helft helft van de 19de eeuw vonden enkele verbouwingen plaats en werd de kerk uitgebreid met twee zijkeren en een sacristie. Het meubilair zijn overwegend **barok**. Oorspronkelijk was deze kerk een **bedevaartskapel**, gebouwd ter ere van **Onze Lieve Vrouw ten Poel**. Aan de bouw is trouwens een legende verbonden waarin de **Heilige Maagd** en de **inmiddele gedempte poel** een hoofdrol spelen. Slechts in 1802 werd deze kapel een **volwaardige parochiekerk**.

O.L.V.-ten- poel

waardevolle gebouwen

ANALYSE & VISIE

architectenbureau jan maenhout
 grafisch ontwerp
 ontwerp bureau
 ontwerp bureau
 ontwerp bureau

ontwerpbureau paunelis nv
 ontwerp bureau
 ontwerp bureau
 ontwerp bureau

herinrichting
 grote markt tienem

pleinruimte

Momenteel is er een rij- en parkeervrij ceremonieplein voor het stadhuis en de kerk. De parkeerzone en het Heldensquare worden afgescheiden van het ceremonieplein door middel van een vrij brede middenweg.

kalkmarkt

De Kalkmarkt maakt visueel deel uit van de Grote Markt maar wordt toch als een aparte deelruimte ervaren. De bestrating van het ceremonieplein loopt door in de Kalkmarkt waardoor het geheel als een vloeiende, continue ruimte wordt ervaren. Dit is een ruimte die aan de voetganger behoort.

parking

MOEILIKHEDEN:

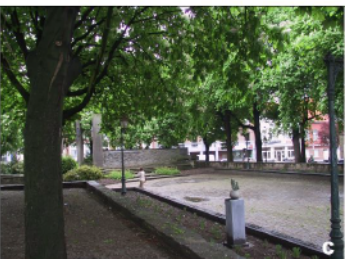
De ligging van de parking verhindert momenteel de doorstroming van de Leuvensestraat naar de Nieuwstraat. Als ruimtelijk gegeven is de parking vrij dominant op de markt aanwezig.

Dit gegeven wordt versterkt door het feit dat ze op het hoogste gedeelte van de Markt gelegen is. Bovendien baadt de parking de hele dag in het zonlicht wat niet noodzakelijk is voor dergelijke functie.

MOGELIJKHEDEN:

Densificeren van parkeerruimtes aan de randen van het plein waar ze ruimtelijk geen storend element zijn en geen obstakel vormen voor belangrijke doorstromingen.

heldensquare

Naast de kerk bevindt zich een monument ter ere van de oorlogsslachtoffers van 1830, 1914-1918, 1940-1945. Het is meer dan een monument op zich, de ruimte is op een halve meter volledig ommuurd. Een toegangspad zorgt voor een onderbreking. De bodem is verhard, zodat een tweede lager gelegen ommuring een zitkuil vormt.

MOEILIKHEDEN:

De verharde ruimte wordt nagenoeg alleen als circulatieruimte gebruikt. Door het dichte bladerdek dringt weinig licht door, wat maakt dat deze plek als een koele en soms donkere plek ervaren wordt.

Door zijn ommuring is de ruimte introvert en heeft ze weinig relatie met het stedelijk plein. De doorstroming is beperkt, men kan slechts langs één toegangspad circuleren.

MOGELIJKHEDEN:

Het groen van de bomen is een waardevol, verfrissend element op het plein en biedt heel wat potenties. Het groene karakter versterken. Een plek creëren waar mensen van alle leeftijden aangenaam kunnen verblijven. Relatie tot plein versterken.

kaasmarkt

binnengebied

De waardevolle gebouwen Suikermuseum en Tinnen Schotel zijn aan elkaar gelinkt door een binnengebied. De belangrijkste toegang tot dit binnengebied gebeurt langs de centrale doorgang van het suikermuseum. Het stadsmuseum Toreken is op de as stadhuis-centrale doorgang suikermuseum gelegen. De doorgang van het suikermuseum vormt als het ware een omkadering voor dit gebouw.

MOGELIJKHEDEN:

Het ontwerp van het plein kan de as stadhuis-suikermuseum-toreken versterken.

voetgangerszone

MOEILIKHEDEN:

De voetgangerszone langs de kant van de horeca kent momenteel geen comfortabel parcours. De looplijn van de voetgangers wordt voortdurend onderbroken door terrassen, uitwijkstrook bus enz...

MOGELIJKHEDEN:

Het plein terug aan de voetgangers geven en een comfortabele wandelboulevard creëren.

deelruimtes ANALYSE & VISIE

architectenbureau jan maenhout
groot: Middelweg 11 - B-3000 Leuven - telefoon: 02 218 95 88
small: de Bovenkerkerstraat 12
ontwerpbureau pauwels nv
Middelweg 6, 3000 Leuven - tel: 018 20 08 01
e-mail: info@pauwelsnvp.be

herinrichting
grote markt tielen

GROTE MARKT: KRUISPUNT VAN DE STAD

DEEL 1 HERAANLEG GROTE MARKT

architectenbureau jan maaijout
grootveldstraat 11 - 8103 kluizen - tel: 0218 9545
www.janmaaijout.nl
ontwerpbureau p.warels nv
van der Kooijweg 2 - 2000 Antwerpen - tel: 031 48 99 99
www.janmaaijout.nl
heraanleg
grote markt binnen

- vlakke kasseitegel gevlamd (20x20x12)
- vlakke kasseitegel gebouchardeerd (20x20x12)
- vlakke kassei (9x11x11)
- steeniet
- waardevol gebouw
- bestaande bomen
kastaanje....
- linde
- moerseik
- terras
- luifel
- zitmeubel
- fietsenstalling

schaal 1/500

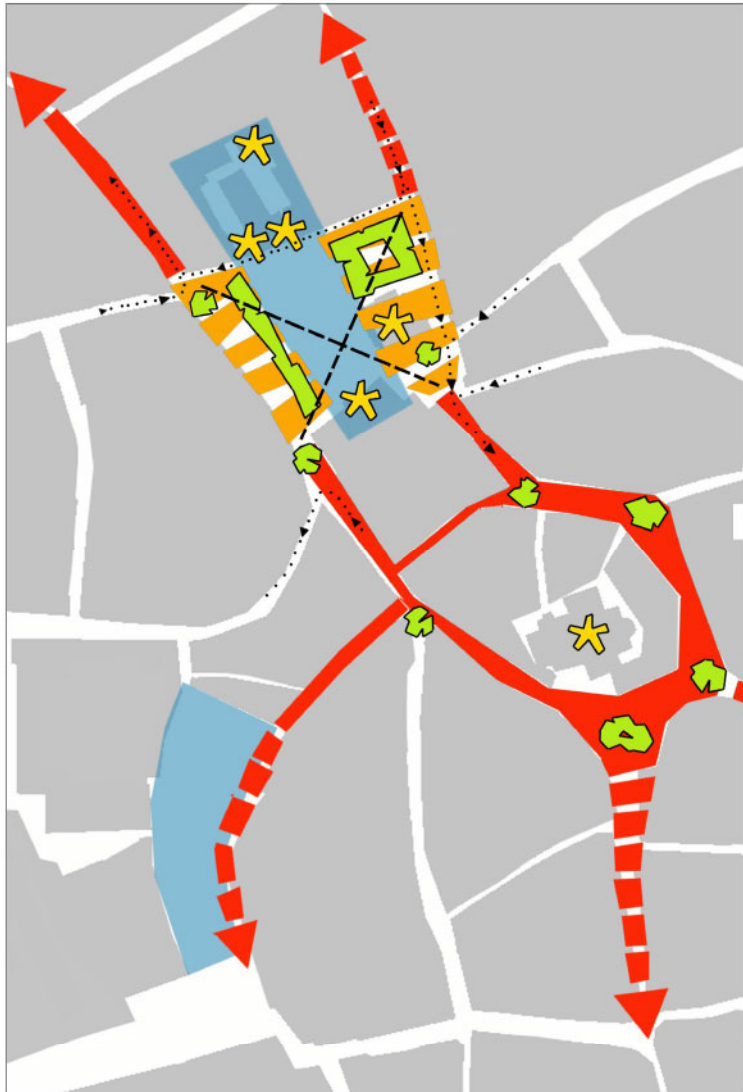

architectenbureau jan maenhout
 gustaf latrepsaan 11 - B-1000 brussel - tel/fax 02 216 55 96
 e-mail info@archjanmaenhout.be

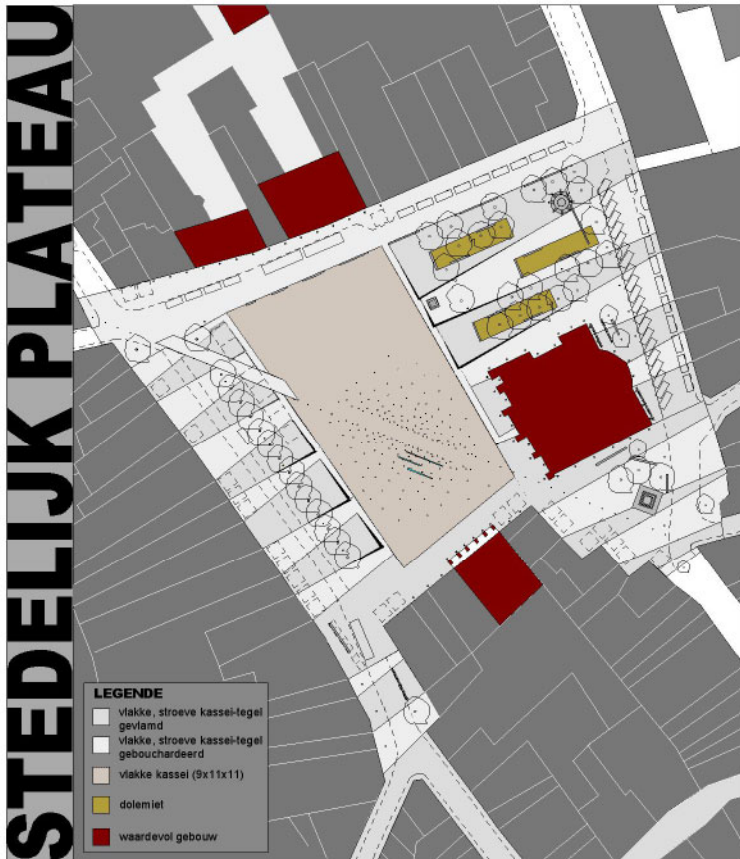
ontwerpbureau pauwels nv
 Merlotpad 5 3000 Leuven tel 016 89 02 00
 e-mail info@pauwelsontwerp.be

herinrichting
 grote markt-tienen

PLAN HERAANLEG GROTE MARKT ONTWERP

- **belangrijk gebouw**
- **stedelijk plein**
- **schakelzone**
- **groen**
- **commercieel winkelcircuit**
- **aanloopzone winkelcircuit**
- **autoverkeer**
- **voetgangers**

de stadsvloer

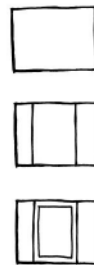
Ruimtelijk wordt het plein, de kerk inbegrepen, als te **grootschalig** ervaren (±1 ha). Door het materiaalgebruik willen we deze te grote ruimte **verschalen** in drie aangename **deelruimtes** op mensenmaat:

1. **centraal hoofdplein** (stedelijk plateau) (30 x 80 m)
2. **wandelboulevard** met terrassen (20 x 90 m) aan de westzijde
3. **groene ruimte** van 50 x 40 m aan de oostzijde (zijde kerk)

Deze deelruimtes worden nog versterkt door optimaal gebruik te maken van het **relieffniveauverschil** in het terrein, hetgeen zo **eigen** is voor het (stads)landschap van Tienen.

De centrale hoofdruimte volgt volledig de natuurlijke helling van het terrein (2,25%), terwijl in de twee aanpalende deelruimtes het relief wordt opgevangen door het gebruik van getrapte verharde plateaus (3 stuks, h = ± 40 cm) verwijzend naar het **microrrelief** en gebruik van taluds in het omringende Tiense akkerlandschap. Het **lijnspeel** en de hoogteverschillen in deze plateaus dragen eveneens bij tot het ruimtelijk verkleinen van deze deelruimtes.

verschaling

Wij kozen voor **duurzaam, landelijk materiaal**, eigen aan de omgeving Tienen: **natuursteen** in **warme, licht genuanceerde tinten van grijs-roze-bruin**. Het **materiaalconcept** is gericht op het gebruik van **grootschalig materiaal** in de **kleinschalige deelruimtes** en **kleinschalig materiaal** in de **grootschalige centrale hoofdruimte**.

De centrale hoofdruimte wordt verhard in **vlakke kasseiverharding** (9 x 11 x 11 cm - rechte banden, halfsteensverband), in een **lichtere tint** dan de omgevende omtrekverharding.

De overige **deelruimtes** worden aangelegd in **vlakke, stroeve kassei-tegels** (20 x 20 x 12 cm), refererend naar het voetgangersomein van de aanpalende winkelstraat. Subtiel verschillen in de **oppervlakteafwerking** van dit verhardingsmateriaal accentueren het verschillend gebruik ervan: terrassen in gevamde oppervlakteafwerking en gebouchardeerde afwerking voor de tussenliggende loopvlakken. De hoogteverschillen in de terrassen worden opgevangen door een **metalen omtrek kader**.

In de stadsvloer worden een veelheid van **ankerpunten** ingebouwd voor het opzetten van marktrenten, om opbreken van de kasseien, zoals nu veelvuldig gebeurt, te voorkomen. **Natuursteen** boordstenen, gelijkvloers of opstaand, bepalen mee de verkeersbegeleiding op en rondom het plein.

De **dolomietverharding** onder de kastanje-bomengroep verwijst naar het landelijke karakter van de stad en straalt **gezelligheid** uit.

voetbalveld
+/- 6000m²

tienen
11000m²

brussel
6300m²

mechelen
7000m²

leuven
9720m²

antwerpen
3850m²

schaalvergelijking markten

de stadsvloer

ONTWERP

architectenbureau jan maenhout
getal: 043464111 - 9 9000 telenor - s: 043 2615595
e: mail: jan@janmaenhout.be

ontwerpbureau pauwels nv
Nieuwstraat 6 2000 Antwerpen tel: 03 2019000
e: mail: info@pauwels.be

herinrichting
grote markt tienens

referentiebeelden stadsvloer

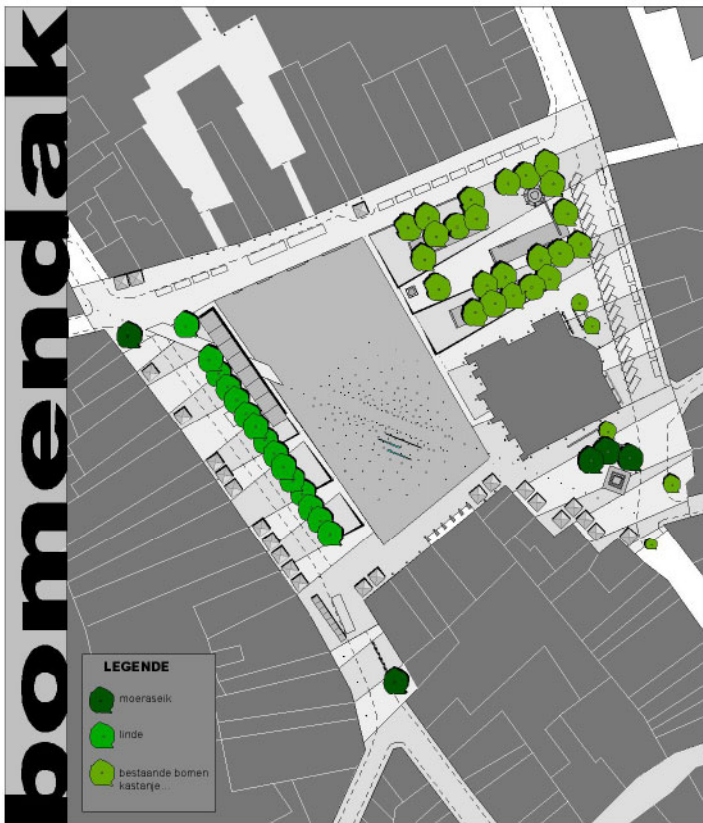
ONTWERP

architectenbureau jan maenhout
parklaan 11 - B-1000 Brussel - België - 02 215 95 95
jan.maenhout@janmaenhout.be

ontwerpbureau pauwels nv
Wingeneveld 1001 - 2001 Lokeren - België - 03 205 20 00
info@bpaouwels.be

herinrichting
grote markt lieren

bomendak

- LEGENDE**
- moereseik
 - linde
 - bestaande bomen kastanje

groenstructuur

In het stadscentrum van Tienen is momenteel opvallend **weinig openbaar groen** aanwezig. Door het gebruik van hoogstammig groen in dit versteende plein willen we het **landelijk karakter** van Tienen en zijn omgeving onderstrepen. Tegelijkertijd beogen wij een **schaalverkleining** van het plein en de "camouflage" van minder fraaie gevels.

De sombere en gesloten kastanje-bomengroep naast de kerk vormen we om tot een lichte, aangename, **levendige plek**, aantrekkelijk voor verschillende leeftijdsgroepen. Een aantal minder vitale bomen langs de zonzijde worden geroid, in combinatie met deskundig sleunwerk aan de andere bomen. Gefilterd zonlicht bereikt onderliggende speelruimtes voor jong en oud: een petanquebaan, een kinderspeelplaats, zitbanken met schaaktafels e.d.m.

De terrassen langs de Leuvensestraat krijgen een **bomendak** door het aanplanten van **lindebomen** (*Tilia cordata* 'Greenspire'). Op de uiteinden van belangrijke **perspectiefzichten** worden **moereseiken** (*Quercus palustris*) aangeplant. Het is de bedoeling om van bij aanvang de bomen in een zware maat aan te planten.

groen

groenplan ONTWERP

architectenbureau jan monehout
 gezied 1000 Leuven - tel 03 265 54 45
 email: jan@janmonehout.be

ontwerpbureau pauwels nv
 Industrieweg 3000 Leuven - tel 03 20 80 81
 email: info@pauwels.be

hermening
 grote markt, Tienen

SFEERBEELD STEDELIJK PARKJE

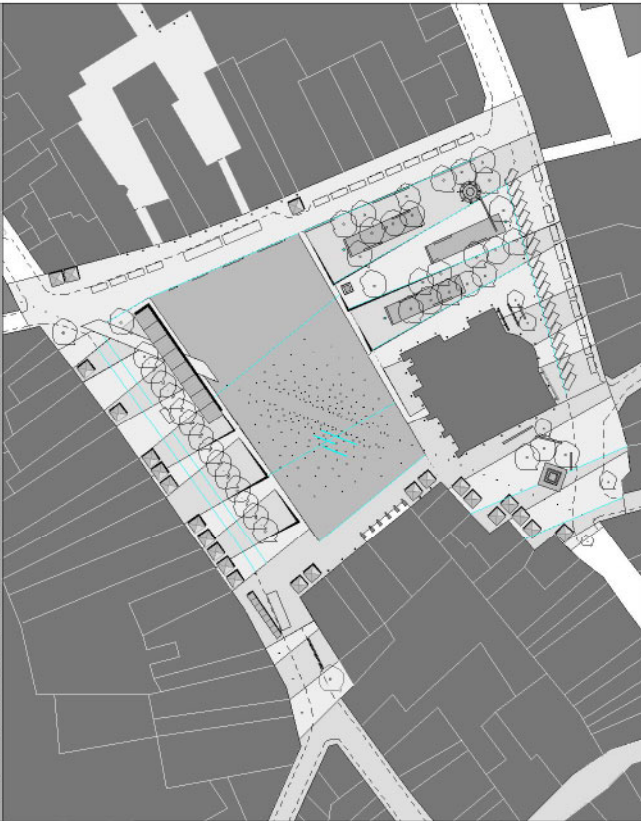
architectenbureau jan maenhout
grootshoofdstr. 11 - 3152 bknord - tel: 020 216 09 06
e: jan@janmaenhout.nl

ontwerpbureau pauwels nv
Middelpoort 5 - 3300 Leuven - tel: 031 83 82
e: info@ontwerpbureau.nl

hermitching
grote markt binnen

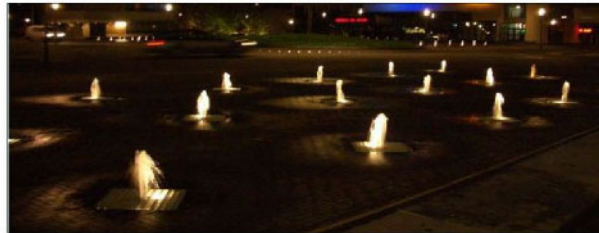
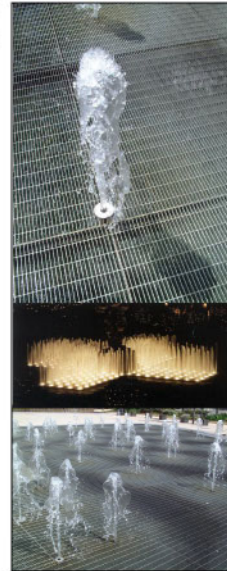
waterstralen

waterconcept

Water wordt op een hedendaagse manier - als attractie en verfrissend element - geïntegreerd in het pleinontwerp. Drie speels ingeplante lijnen van waterstralen evenwijdig aan de diagonale loop-as over het centrale hoofdplan worden op een strategische plaats ingepland (as kerk-stadhuis). Water lokt de nieuwsgierigheid van de mensen waardoor het parcours diagonaal over het plein attractiever wordt. De 24 waterstralen hebben een eigen symboliek (getal 3) en tijdsdimensie (elk uur ander fonteinbeeld). Bij evenementen worden deze afgezet en kan maximaal gebruik gemaakt worden van de pleinooppervlakte. In de stedelijk parkje zijn drie drinkfonteinen ontworpen, verwijzend naar de legende uit de 12e eeuw. De legende vertelt het verhaal over de poel aan OLV Ten Poel van een deugdame en aan H. Maagd zeer toegewijde persoon die na vermoordte zijn geweest in de poel werd geworpen. Diezelfde nacht zweefden duizenden lichtjes boven de poel. Drie bronnen welden op en er gebeurden vele mirakels bij de poel.

Voor de opvang van het regenwater wordt optimaal gebruik makend van de terreinhelling. Er wordt naar gestreefd om het hemelwater zoveel mogelijk zichtbaar te laten afvloeien bij regenweer, hetzij via de terreinhelling, hetzij via watergreppels. In het plein zelf wordt het water opgevangen in dwarse, ingewerkte spleetgoten. In de wegen geschiedt de wateropvang via ondiepe watergreppels, die eveneens dienst doet als geleiding van het verkeer. In overleg met stad en provincie zal nagegaan worden in hoeverre buffering en vertraagde afvoer van regenwater onder het plein kan verwerkt worden (conform de Code van de Goede praktijk).

referentiebeelden

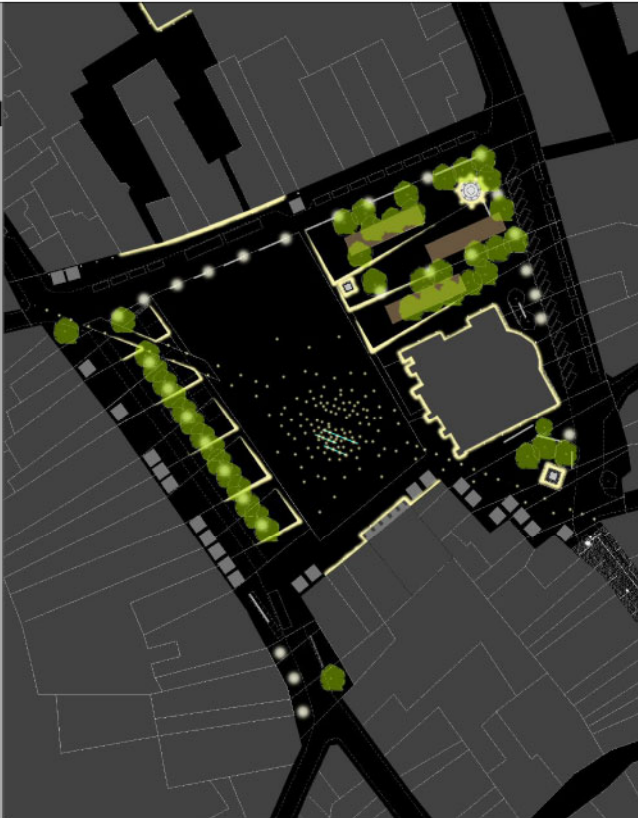

waterplan ONTWERP

architectenbureau jan maenhout
grootte 1000x1000 - 1:1000 - 1:1000 - 1:1000 - 1:1000 - 1:1000
+31 (0) 43 481 1111
ontwerpbureau pauwels nv
Middelweg 5 - 3000 Leuven - tel 018 30 08 01
www.pauwels.nl

herinrichting
grote markt tienen

lichtconcept

lichtplan

Alle waardevolle gevels in de pleinvanden worden van onderaan en op de gevel aangelicht, zodat ze ook 's avonds de aandacht krijgen die ze verdienen (stadhuis, kerk, museum).
Als functionele verlichting maken we gebruik van de bestaande 5 m hoge paalarmaturen, voorzien van hedendaagse lampen. Deze armaturen staan aan de randen van de Grote Markt nl. Leuvenestraat, Oude Vestenstraat en Glimstraat. Zij zorgen voor de nodige verkeersveiligheid.
De diagonale verbinding tussen de winkelstraten wordt begeleid door het gebruik van led-verlichtingspunten. Op de kruising van de assen kerk-gemeentehuis "spat" de lijn-verlichting uit in een veelheid van "sterretjes" verwijzend naar de legende van "de duizend lichtjes".
Niveaueverschillen in het plein worden 's avonds "ondersteund" door lichtlijnen, niet alleen uit oogpunt van veiligheid maar tevens uit oogpunt van sfeer.
Ook de boomgroepen krijgen 's avonds een accentverlichting, d.m.v. grondspots en - specifiek voor de kastanjeboomgroepen - gebruik van lichtringen op de stamvoet.
Dit hele lichtplan draagt ertoe bij dat de mensen zich ook 's avonds veilig voelen, zich gemakkelijk kunnen oriënteren en dat het aangenaam vertoeven wordt op het plein.

referentiebeelden

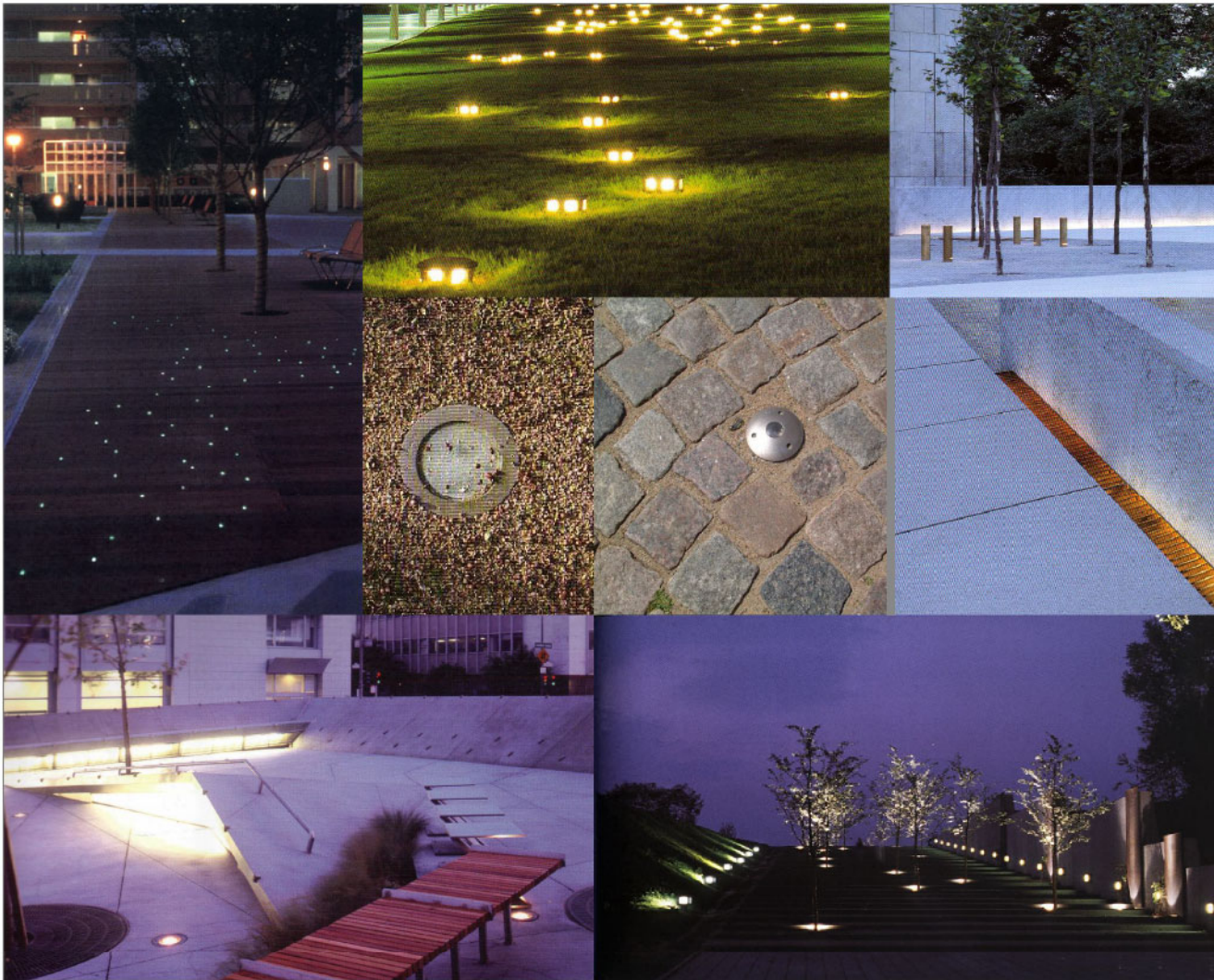

lichtplan ONTWERP

architectenbureau jan maenhout
Jan Maenhout 11 - 3011 CA Brussel - telefoon 02 270 01 01
e-mail: j.maenhout@janmaenhout.be

ontwerpbureau pauwels nv
Mendestraat 5 - 3000 Leuven - tel 018 20 08 81
e-mail: info@bureau-pauwels.be

hermitting
grote markt leuven

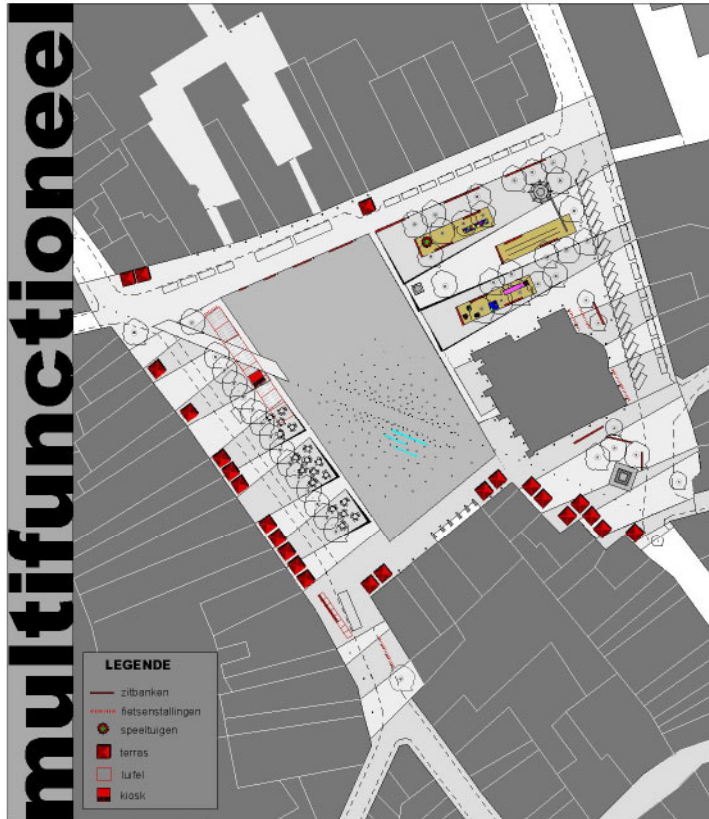
referentiebeelden licht

ONTWERP

architectenbureau jan maenhout
 gedurf straat 11 • 4000 bussum • tel: 02 218 05 81
 e-mail: info@janmaenhout.be

ontwerpbureau pauwels nv
 vierkantop 5-3008 leuven • tel: 016 28 80 81
 e-mail: info@bureau-pauwels.be

herinrichting
 grote markt lienen

concept

Er wordt gestreefd naar eenheid in type, kleur en kwaliteit van het stadsmeubilair, in hedendaags en duurzaam design en discrete verschijning. Nadruk ligt op het **multifunctioneel gebruik** ervan (banken als scheiding met rijweg, niveauverschillen terrassen als zitrand).

In het parkje naast de kerk, parallel aan de dolomietvlakken, zijn **comfortabele houten lattenbanken** voorzien met uitzicht op speeltoeren en petanque terreinen. Op de **Kalkmarkt** geleiden **speels ingeplante bomen** de voetgangersrelatie naar de **centrale hoofdruimte**. Op het **centrale plein** bieden **dubbelzijdige banken** op het hoogste, zonnigste gedeelte een prachtig uitzicht over het plein en vormen tevens een afscheiding met de rijweg. Langs de **voetgangersboulevard** kunnen de omtrekranden eveneens als zitrand gebruikt worden. Bij de **Kaasmarkt** zijn banken geïntegreerd onder de luifel waar de mensen op de bus wachten. Deze luifel heeft dezelfde vormgeving als de grotere multifunctionele luifel langs de voetgangersboulevard aan het plein. Deze luifel neemt verschillende functies in zich op: men kan er **verblijven, wachten** op taxi en toeristenbus, **schuilen, shoppen, info opdoen** over stad Tienen (stadspan, fietsroutenetwerk, geschiedenis Tienen) telefoneren, **posten, fietsen stallen**. De luifel creëert een intiemere ruimte aan de rand van het plein. Het is een ruimte waar **ontmoeting en conversatie** mogelijk is.

Er zijn twee types markeringspaaltjes voorzien, de vaste en de wegneembare. We stellen cilindervormige, metalen paaltjes met ingefreesde kop voor (h = 70 cm). In overleg met de reinigingsdienst wordt gekozen voor een sober, vandaalbestendig en gemakkelijk hanteerbaar type vuilnisbak. De **fietsenoeuvels** worden op diverse plaatsen van het plein gegroepeerd. Het zijn eenvoudige beugels van hetzelfde type en materiaal als de markeringspaaltjes.

stadsmeubilair

ONTWERP

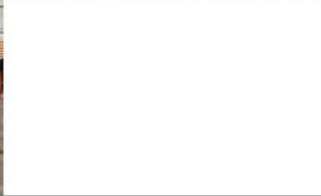
architectenbureau jan maerhout
 atelier maerhout 11 • 3120 Ekeren • Molen 82 20 06 06
 e.maerhout@janmaerhout.be

ontwerpbureau pauwels nv
 Minderhof 6 • 3000 Leuven • tel 030 28 08 01
 e.maerhout@janmaerhout.be

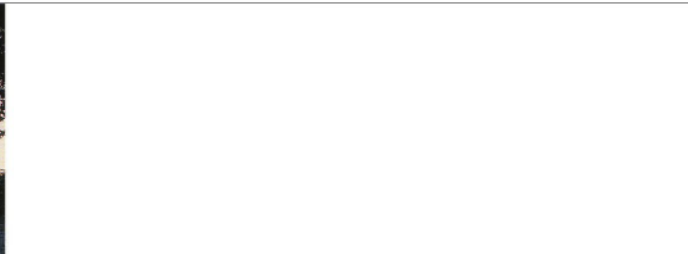
herinrichting
 grote markt tienen

meubilair

multifunctionele luifel

stadsmeubilair ONTWERP

architectenbureau jan maenhout
groot waldweg 11 - 3512 DS Utrecht - tel: +31 43 218 98 98
e-mail: info@janmaenhout.nl

ontwerpbureau pauwels nv
Middelweg 6, 3008 Lisse - tel: +31 71 20 95 81
e-mail: info@pauwelsnederland.nl

herichting
grote markt tienen

tekens in de stadsvloer

referentiebeelden

Bestaande tekens
Op het huidige marktplein zijn een aantal vloer-tekeningen aangebracht (landkaart, ster). In samenspraak met de stad worden ze geïnventariseerd en geëvalueerd in hoeverre het opportuun is er een toekomstvisie voor uit te bouwen. Een optie is deze tekens te verfijnen en op een **hedendaagse manier** te verwerken in het ontwerp.

Nieuwe tekens
Op de bestaande landkaart in de bevoering wordt de ligging van Tienen in België aangeduid. Dit was een inspiratiebron om nieuwe tekens in de bevoering te verwerken. Elk terrasplateau krijgt een **grondplan van een deelgemeente van Tienen** in zijn bevoering. Het grondplan bestaat uit een messingplaat met lasenscriptie.

Bestaande monumenten
De bestaande monumenten blijven op hun huidige plaats behouden en ontdaan van hun overbodigheden. De muur en bronzen koepel met zijn 5 zuilen blijven bewaard en opgewaard. De trappen rond het monument verdwijnen zodat het monument zelf op de stadsvloer komt te staan. Op deze manier wordt het monument beter geïntegreerd in het kastanjeparkje. De muur wordt bekled met een vlakke arduinen plaat waarin de namen worden gefreesd.

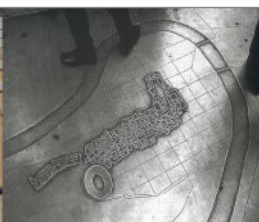
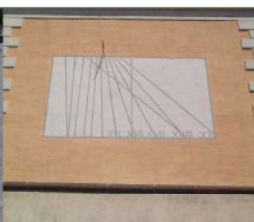
Kunst in de stad
Langs het diagonaal parcours over het plein (nabij Leuvensestraat en op Kalkmarkt) komen 2 nieuwe kunstwerken in dialoog met elkaar te staan.

Sint Margriete Houtem

- Oplinter
- Hakendover
- Goetsenover
- Bost
- Oorbeek
- Kumtich
- Vissenaeken

deelgemeenten

tekens en kunst

ONTWERP

architectenbureau jan maenhout

gehoor: Leuven 11 - 311000 Leuven - tel: 03 216 08 08

email: jan.maenhout@janmaenhout.be

ontwerpbureau pauwels nv

Monsieur 6 - 3800 Louvain-la-Neuve - tel: 019 38 90 01

email: info@bpaouwels.be

herinrichting grote markt tienens

grote markt als transferium

AUTOVERKEER VOETGANGERS FIETTERS

De **verkeersafwikkeling** op de Grote Markt gebeurt **gemengd**, zoals het hoort in een centrumgebied. Er zijn geen afzonderlijke fietspaden of fietsuggestive stroken voorzien momenteel.
De kasseien worden door de fietsers als onconfortabel ervaren.
De huidige inzake mobiliteit leggen vandaag de nadruk op **multi-modaliteit**.
Dit wil zeggen dat naast personenwagens voldoende kansen moeten geboden worden aan voetgangers, fietsers.
Uitgangspunt is deze multi-modaliteit te versterken door het parcours van voetgangers/ fietsers niet alleen functioneel maar ook **ruimtelijk** aangenamer, **kwaliteitsvoller** te maken.
Een belangrijke voetgangersstroom bevindt zich op de verbinding Leuvenstraat (station) naar het winkelstraat Nieuwstraat.
Deze stroom loopt diagonaal over het plein.
De fysieke afstand bedraagt +/- 120 meter.
Uitgangspunt is deze lange afstand als korter te laten ervaren door een aantal attractiepunten aan dit parcours te linken.

De trage verkeersstroom **Leuvenstraat-Kaasmarkt** krijgt een brede **groene wandelboulevard**. Deze zone behoort zowel aan de voetgangers, fietsers als aan het openbaar vervoer.
De rijweg openbaar vervoer wordt minimaal weergegeven door 2 verlaagde stroken die als goot fungeren in dezelfde materialisatie als de bestrating van de boulevard.
Op deze manier wordt de weg eerder als wandelboulevard ervaren dan als rijweg.
Door het heldenrijke kan men vrij circuleren.
Langs de wanden van het plein (noord en oost) wordt een brede voetgangersstrook voorzien.

BESTAANDE SITUATIE

De recente wijzigingen in de verkeerssituatie op de Grote Markt worden in het algemeen goed ervaren. Het autoverkeer wordt gepast afgeleid en enkel **bestemmingsverkeer** naar de centrale parkeerplaats wordt toegelaten. Enkel de rijweg aan de noordzijde wordt nog gebruikt voor bestemmingsverkeer (parking) en voor doorgaand verkeer van Galaisstraat- Leuvenstraat. Neveneffect hiervan is dat dit parcours (Dr. Geensstraat over parking naar straat achter keek) niet alleen door bestemmingsverkeer maar ook door doorgaand verkeer gebruikt wordt. Hierover heeft men geen controle.

Aangezien de parking vandaag een te grote ruimtelijke impact heeft die heel wat potenties van de grote markt tenietdoet, opteren we voor een aanzienlijk aantal **minder parkeerplaatsen** op de markt. We zien de Grote Markt in de eerste plaats als een **betekenisvol plein** met een eigen, aangenaam karakter.

De **2 grootschalige parkeerplaatsen** op slechts 100 meter van de grote markt (Kazerneproject in westen en terrein langs Avelaerweg in oosten) zullen in de nabije toekomst maximaal benut worden.

Het parkeerterrein in Kazerneproject kan zonder problemen geïntegreerd worden in de bestaande **parkeerroute Tienen-centrum**.

We opteren voor een maximaal aantal parkeerplaatsen langs de straat achter de kerk (langsparkeren en schuimparkeren).

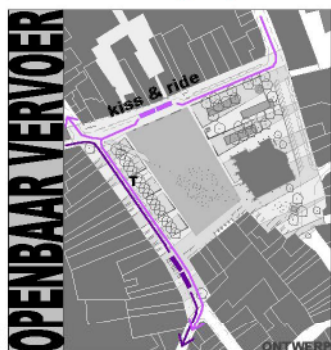
Er wordt eveneens **langsparkeren** voorzien aan de noordkant van de markt, over de lengte van het heldenpark. De zone suikermuseum- Tinnen Schotel is **parkeervrij**. Dit ondersteunt het ontwerpconcept dat de markt ziet als een stedelijk plateau en bindend element waardevolle gebouwen. Veel wordt deze zone gebruikt als kiss&ride toeristenbussen en auto's.

Totaal aantal **parkeerplaatsen grote Markt: 44 plaatsen en kiss&ride zone 9 plaatsen**.

De kiss & ride zone zal veel gebruikt worden tijdens pickuren van bv. muziekschool.

BESTAANDE SITUATIE

Het **busverkeer** op de Grote Markt kan onderverdeeld worden in **Lijnbussen** en **toeristenbussen**. Het openbaar vervoer maakt momenteel gebruik van de halte op de Grote Markt om het stadscentrum te bedienen.

Een **randvoorwaarde** is dat de huidige halte dient behouden te blijven of verplaatst in een zeer directe omgeving van deze locatie.

Uitgangspunt is dat de locatie van de huidige halte blijft behouden omdat ze ruimtelijk goed gesitueerd is. Ze maakt ruimtelijk reeds deel uit van de Kazernemarkt.

De huidige bushalte wordt vervangen door een **luffel** die dezelfde vormgeving heeft van de stedelijke luffel op een kleinere schaal.

De Toeristenbussen parkeren zich momenteel op de rijweg tussen het ceremonieplein en de parking. Daar worden ze ruimtelijk als een storend element ervaren.

We opteren voor een **uwluffelzone** het suikermuseum waar de toeristen kunnen uitstappen en waarna de bussen verder rijden naar een parkeerplaats elders buiten de Grote Markt.

Een optie is dat deze parkeerplaats voorzien wordt in het kazerneproject.

De toeristen kunnen nadien op dezelfde plaats of aan de luffel worden opgepickt.

— LIJNBUS
— TOERISTENBUS
T TAXI

BESTAANDE SITUATIE

verkeersstromen

ONTWERP

architectenbureau jan maenhout
januari 2016 (11) | 02 207 42 00 | info@janmaenhout.be | 2016 02 20 08 50
Groot in de Markt-centrum-01-03

ontwerpbureau pauwels nv

Melkerstraat 5, 2000 Leuven | tel. 011 20 08 01

e-mail: info@bureau-pauwels.be

herinrichting
grote markt tienlen

DEEL 2 BEELDKWALITEITSVISIE

architectenbureau jan marinoot
postbus 1111 • 3512 cc utrecht • tel: 030 235 5555
www.janmarinoot.nl

ottewilliamson partners n.v.
blauwpaal 15 • 3000 luven • tel: 030 299 2000
www.ottewilliamson.nl

beveiliging
groen maatschap

STADSVLOER

GROEN

MEUBILAIR

WATER

VERLICHTING

MATERIALENVADEMEGUM

architectenbureau jan maenhout

putbos wijk 11 - 3412 kx amst - tel: 020 240 95 85

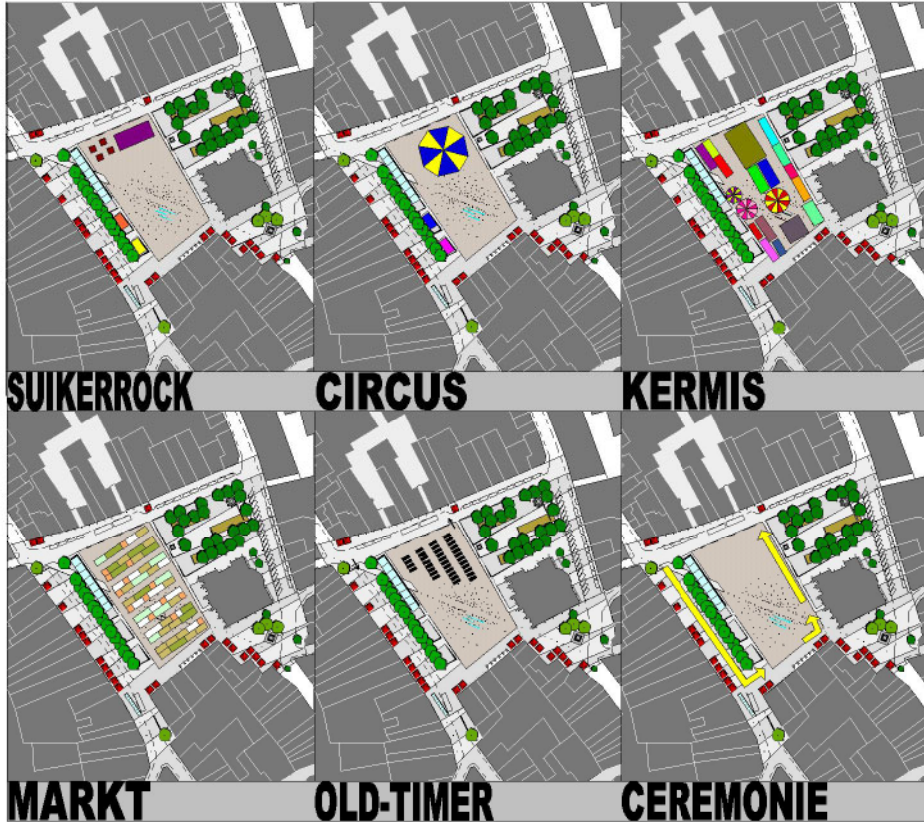
e-mail: j.m.maenhout@janmaenhout.nl

ontwerpbureau pauwels nv

Neude 245 2001 Leidsch - tel: 001 200 81

e-mail: o.pauwels@pauwels.nl

heerhrichting
grote markt tinnen

SUIKERROCK

CIRCUS

KERMIS

MARKT

OLD-TIMER

CEREMONIE

Multifunctioneel gebruik stedelijk plateau.

De markt heeft zich vandaag gedeeltelijk gespecialiseerd als parkeerplaats waardoor ze een deel van haar spifunctie in het stedelijk weefsel niet kon vervullen.

Het plein is reeds drager van stedelijke activiteiten (westelijk plein).

De vele evenementen en activiteiten die er jaarlijks en wekelijks plaatsvinden zijn hier het bewijs van. De ruimtelijke aanleg laat momenteel een aantal potenties om het plein een aangamer karakter te geven onbenut.

De publieke ruimte is een bron van stedelijkheid, wat de stad samenhoudt en betekenis geeft.

Een plaats waar burgers samenkomen, een plaats bestemd voor openbare functies.

De openbare ruimte als generator van het stadsgebeuren.

Het gebruik van het plein moet in zn context gezien worden, in dit geval rekening houdend met de verschillende voetgangersstromen.

Zo wordt er getracht dat tijdens een evenement (bv circus) de diagonale doorstroom over het plein niet verhindert wordt.

Tijdens de wekelijkse markt zal bv de ceremonie toegang ongehinderd blijven.

Als sociale condensator waarin het maatschappelijk leven zich ontplooft, moet de publieke ruimte beantwoorden aan de heterogene eisen van de veranderende maatschappij. De betekenis van de publieke ruimte hangt samen met leeftijd, geslacht, opleiding, inkomen, etniciteit, levensstijl.

Een plein waarvan verschillende bevolkingsgroepen kunnen gebruik maken is een goed functionerend plein.

Bij het evenement suikerrock kan de kulfel gebruikt worden om er drankgelegenheden te organiseren. Doordat het plein een andere vormgeving heeft gekregen, kan bij bv old-timer happening een deel van de pleinruimte gebruikt worden zodanig dat pleinruimte voor de kerk vrij blijft.

Een flexibele publieke ruimte kan zonder wijzigingen in de structuur korte veranderingen van gebruik aan zonder dat de kwaliteit eronder lijdt.

Een plein waar de wekelijkse markt wordt gehouden en jaarlijks een festival plaatsvindt bijvoorbeeld.

architectenbureau jan m aenhout
geefst straat 11 • 3000 beaune • tel: 03 218 05 00
e-mail: jan.m.aenhout@telenor.be

ontwerp bureau pauwels nv
Middelstraat 5 • 3000 Leuven • tel: 016 28 80 81
e-mail: info@pauwels.be

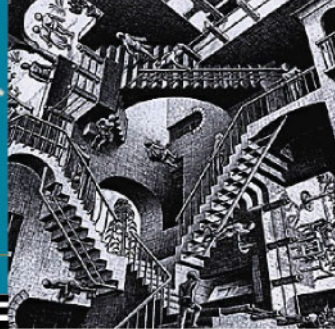
herinrichting
grote markt tienlen

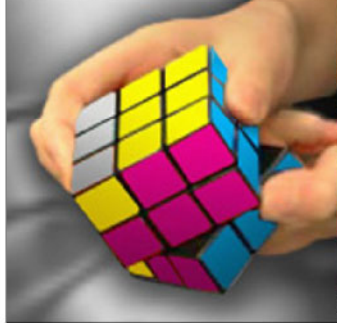
VERSTERKEN VAN HET BESTAANDE

SCHAKELRUIMTE

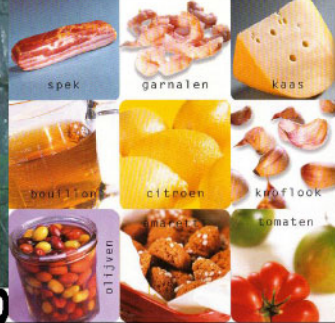
MULTIFUNCTIONELE RUIMTE

IDENTIFICATIE RUIMTE

INGREDIENTEN

VERSCHALING

ZUURSTOF IN DE STAD

COLLECTIEF GEHEUGEN

CONCEPTEN

architectenbureau jan maanhout
guyper herengade 11 - 3512 hz utrecht - telefoon 0218 95 95
e-mail jan@janmaanhout.nl
ontwerpbureau pasweels nv
Marsloppel 5 - 3809 Leunen - tel 030 28 08 01
e-mail info@pasweels.nl
Rechtszetting
g. de markt, banon

GROTE MARKT TIENEN

ARCHITECTENBUREAU JAN MAENHOUT ONTWERPBUREAU PAUWELS

visie-ontwikkeling